

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دستور العمل نحوه درمان بیماری تب مالت

تالیف: مرکز تحقیقات بروسلوز
معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی همدان

دستور العمل نحوه درمان بیماری تب مالت:

تب مالت یک بیماری مشترک بین انسان و دام می باشد که شایعترین راه انتقال در انسان مصرف محصولات لبنی آلوده و یا تماس مستقیم با دام های آلوده می باشد. بیماری تب مالت دارای علائم و نشانه های متفاوت می باشد و گاهی درگیری در ارگان های مهم بدن مانند مغز، قلب و ستون فقرات می تواند دیده شود. شایعترین علائم تب مالت شامل تب و لرز، درد استخوانی، درد مفاصل، درد عضلانی، سردرد، تعریق شبانه، بی اشتها، کاهش وزن، ضعف، خستگی و درد کمر می تواند ظاهر کند. شروع بیماری معمولاً تدریجی است. در صورت بروز هر کدام از علائم بالینی و سابقه تماس می بایست فرد از نظر بیماری تب مالت بررسی شود و با مراجعه به پزشک معالج و معاینه بالینی و انجام آزمایشات خون اختصاصی بیماری تشخیص داده می شود.

در بیماری تب مالت نوع دارو، درمان ترکیبی، نحوه مصرف صحیح دارو شامل مقدار داروی مصرفی به ازای وزن فرد، فواصل مصرف دارو در روز و طول مدت درمان از اهمیت بسزایی برخوردار می باشد. برای درمان بیماری تب مالت رژیم های درمانی متفاوتی وجود دارد. در رژیم های درمانی توصیه شده برای هر کدام از داروها باید به نکات مهمی توجه نمایید.

بعضی از بیماران مبتلا به فرم های خفیف بیماری بدون درمان بهبود می یابند ولی هدف از درمان آنتی بیوتیکی کوتاه شدن سیربیماری، بهبود علائم بالینی و پیشگیری از عود و عوارض می باشد. درمان باید حداقل با دو دارو و طول مدت درمان بر حسب محل و ارگان درگیر در بدن متفاوت می باشد. در ایران حداقل مدت درمان ۸ تا ۱۲ هفته می باشد ولی در بیماران با درگیری ستون فقرات، قلب و مغز (پرده مننژ) درمان طولانی تر، چندین ماه (۴ تا ۶ ماه) توصیه می شود.

داروهایی که در درمان ترکیبی تب مالت تجویز می شود،

می تواند از داروهای زیر باشد:

۱- **داکسی سیکلین:** کپسول های ۱۰۰ میلی گرمی که در بالغین و بچه های

بالای ۷ سال سن داده می شود. برای پیشگیری از ناراحتی معده و عوارض گوارشی بایستی کپسول ۱۰۰ میلی گرم دو بار در روز همراه غذا و یا دارو با یک یا دو لیوان آب میل شود. از خوابیدن و دراز کشیدن تا نیم ساعت بعد از خوردن کپسول خودداری شود.

در مدت زمان مصرف داکسی سیکلین

باید از قرار گرفتن در معرض نور خورشید جلوگیری شود و یا از کرم ضد آفتاب استفاده شود. همچنین از کلاه های لبه بلند در صورت شغل کشاورزی و تمامی مشاغلی که مجبور هستند در معرض نور آفتاب قرار بگیرند، استفاده شود.

در صورت بروز عوارض گوارشی مثل درد شکم، تهوع و استفراغ، سوزش پشت جناغ سینه و یا عوارض تغییر رنگ دندان و یا رنگ ناخن، دارو را قطع و بیمار فوراً به پزشک مراجعه نماید.

داکسی سیکلین و تتراسیکلین در بچه های زیر ۷ سال و خانم های باردار منع مصرف دارد.

۲- استرپتوماپیسین: به شکل آمپول یک گرمی است و باید تزریق عضلانی شود. در افراد بالای سن ۴۵ سال ۷۵۰ میلی گرم و افراد زیر ۴۵ سال یک گرم تزریق عضلانی توصیه می شود. به هیچ وجه دارو وریدی تزریق نمی شود. دوز دارو در کودکان ۲۰ میلی گرم به ازای هر کیلو گرم وزن بدن می باشد.

مدت درمان ۲ تا ۳ هفته بر حسب نظر پزشک معالج می باشد.

قبل از شروع درمان با استرپتوماپیسین از طبیعی بودن عملکرد کلیه با انجام آزمایشات کراتینین و اوره خون مطمئن شوید و بعد از آن بطور هفتگی تا پایان درمان با استرپتوماپیسین باید معاینه شنوایی و آزمایشات عملکرد کلیه را انجام دهید.

در صورت بروز هر گونه عوارض شامل: وزوز گوش، سرگیجه، کاهش شنوایی، ضایعات پوستی، تب، ادم دور پلک و مشکلات کلیوی دارو را قطع کرده و فوراً به پزشک معالج مراجعه نمایید.

دارو در افراد با نارسایی کلیه، پیرگوشی، مشکلات شنوایی توصیه نمی شود و در خانم های باردار منع مصرف دارد.

۳- جنتا مایسین: به صورت آمپول ۲۰ یا ۴۰ یا ۸۰ میلی گرمی موجود می باشد. دارو از طریق وریدی یا عضلانی تزریق می شود. مقدار دارو: ۳ میلی گرم به ازای هر کیلو گرم وزن بدن از راه عضلانی یک بار در روز یا وریدی در سه دوز منقسم هر بار به مدت ۳۰ دقیقه تا ۲ ساعت به صورت آهسته انفوزیون شود (در صورت بستری بودن بیمار).

مدت درمان: ۱ تا ۲ هفته بر حسب نظر پزشک معالج می باشد.

پزشک قبل از شروع درمان با جنتامایسین باید از عملکرد کلیوی و شرایط شنوایی بیمار مطلع شود. شرایط شنوایی (به ویژه مواقع دریافت طولانی مدت، بیشتر از دو هفته) و عملکرد کلیوی در طی درمان تا پایان درمان باید بررسی شود. در صورت بروز هر گونه عوارض کلیوی و شنوایی دارو قطع و به پزشک معالج مراجعه نمایید. جنتامایسین در حاملگی منع مصرف دارد.

۴- ریفامپین: به صورت کپسول ۱۵۰ میلی گرم یا ۳۰۰ میلی گرم و یا قطره خوراکی که ۱۵ میلی گرم در هر سی سی دارد، موجود می باشد.

دوز دارو: در بچه ها ۱۰-۲۰ میلی گرم به ازای هر کیلوگرم وزن بدن خوراکی در یک وعده در روز تجویز می شود.

در بالغین روزانه ۶۰۰ میلی گرم خوراکی در یک وعده یک ساعت قبل یا دو ساعت

۶- سیپروفلوکساسین: به شکل قرص های ۲۵۰ میلی گرمی و یا ۵۰۰ میلی گرمی و آمپول های ۴۰۰ میلی گرمی موجود می باشد.

سیپروفلوکساسین درمانی جایگزین برای ریفامپین و یا داروهای دیگر تب مالت می باشد و معمولاً همراه با داکسی سیکلین و یا ریفامپین تجویز می شود. دوز درمان سیپروفلوکساسین: ۵۰۰ تا ۷۵۰ میلی گرم هر ۱۲ ساعت روزانه با مایعات فراوان میل شود.

مصرف آنتی اسیدها باعث کاهش جذب این دارو می شود.

در زنان باردار و کودکان (زیر ۱۷ سال) منع مصرف دارد.

عوارض سیپروفلوکساسین: سردرد، سرگیجه، خواب آلودگی، خستگی، بی اشتهاپی، ضایعات پوستی، خارش، تهوع و استفراغ، تاری دید می باشد که این عوارض نادر است ولی در صورت بروز عوارض حتماً دارو را قطع و به پزشک معالج مراجعه نمایید.

نکات مهم:

۱- از مصرف همزمان این دارو با مشتقات تیوفیلین و کافئین (که موجب تحریک اعصاب می شود) جداً خودداری شود.

۲- از قرار گرفتن در معرض نور خورشید جلوگیری شود.

۳- مصرف این دارو سبب خواب آلودگی می شود و به بیمار توصیه می گردد تا مشخص نشدن اثر دارو از رانندگی و سایر اموری که نیاز به

هوشیاری دارد، پرهیز نمایید.
۴- تغذیه با شیر مادر در حین مصرف این دارو توصیه نمی شود.
هشدار: همیشه بروشور داروها را مطالعه و به عوارض نوشته شده در بروشورها حتماً توجه نمایید.